

Titel: Kapitel XIX.

Citation: "Kapitel XIX.", i *Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r04-shoot-chptrd1e27941/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Proceskommissionen af 1892. Offentliggjort 1899

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kængsling, men faar det Svar, at Retten ikke vil defrætere noget saadant, uden at der samtidig begæres retslig Forundersøgelse, og derved gives den Lejlighed til Udøvelse af et permanent Tilsyn med Sagens Gang. Endnu skal paa dette Sted bemærkes, at naar Udfastet ikke har fulgt det af flere fremmede Lovs, i. Eks. N. L. og tyfl L., givne Forbillede med Hensyn til ubetinget at forlange retslig Forundersøgelse i visse bestemte Arter af Sager, navnlig Rævningsager, er Grunden hertil den ganske simple, at en saadan almindelig Regel, hvorledes den end afgrænses, i visse Tilfælde vil nødvendiggøre en ganske overflødig Forundersøgelse. I Presssager, Sager, hvor Sigtede indrømmer Faktum, men hæver en fra Paatalemyndigheden afvigende Opfattelse af Loven, Sager, hvor der foreligger et simpelt og fuldt paalideligt Vidnebevis etc., er der intetjombest til Hinder for, at der rejses Tiltale i umiddelbar Fortsættelse af Efterforskningen.

Kapitel XIX.

Efterforskning.

§§ 187 og 188.

Om Politiets Stilling i Forhold til den egentlige Anklagemyndighed, jfr. Bemærkningerne til Kapitel IV ovenfor S. 22 ff. I § 188, 2det Punktum, ligger blandt andet, at Overanklageren kan beordre Politiet til at foretage de i 2det Afsnit ommeldte Handlinger, forsaavidt disse kunne foretages af Politiet uden Beslutning af Retten, jfr. særlig §§ 115, 129, 133, 137, 2det og 3dje Stykke, 145, 158, 159, andet Stykke, 160.

§ 189.

De indgaende Forstrifter for Politiets Afhørelse af Anmelderen, som indeholdes i det tidligere Forslags § 215, 1ste Stykke, ere udelatte som jetsfølgelige.

§ 191.

Naar det er foreskrevet, at Politimesteren eventuelt skal erklære, om Grunden til hans Vægring ved at forsøge Sagen er den, at den formentlige Lovovertrædelse ikke antages at være Genstand for offentlig Forsøgning eller den, at Anmeldelsen ikke har tilstrækkelig Grundlag, er Tanken heri bl. a., at der i sidste Tilfælde kan være Opfordring for den Private til at søge et fyldigere Materiale tilvejebragt, for derefter paany at

forelægge Politimesteren Sagen, noget, der derimod ikke bliver Tale om i første Tilfælde.

Iøvrigt har Reglen i denne Paragraf særlig Betydning med Hensyn til den i § 36 hjemlede justitiære private Paatale (Kap. XXXI). I Politisager, og hvor den Private fremætter Begæring om retslig Forundersøgelse, vil den i 1ste Stykke ommeldte Erklæring kunne afgive den i sidste Stykke af § 368 forlangte Legitimation, medens der i Overanklager-Sager iøvrigt maa tilvejebringes en Erklæring fra Overanklageren.

§ 192.

Denne Paragrafs 2 første Stykker, der ere optagne efter det tidligere Forslag, indeholde en abstrakt Angivelse af Efterforskningens Djemed, en Angivelse, der imidlertid først faar sin rette Betydning, naar den sammenholdes med Udfastets øvrige Hovedbestemmelser om Efterforskning og Forundersøgelse; og her maa det da særlig erindres, at nærværende Udfasts § 195 ikke som det tidligere Forslags tilsvarende Paragraf (§ 221) kræver retslig Forundersøgelse som en ubetinget Nødvendighed, saafraat Retshandlinger begæres mod en Mistænk, uden at der dog samtidig rejses Tiltale mod denne ved den dømmende Ret. (Jfr. S. 128).

Reglen i Paragraffens 3dje Stykke fandtes ikke udtrykkelig indtalt i det tidligere Forslag. Den er imidlertid uundværlig. Hvis den Bevisførelse, der er Tale om, er Vidneforiel eller Syn eller Skøn, og der er Fare for, at vedkommende Vidne eller Syns- eller Skønsmand ikke kan føres igen under Domsforhandlingen, bør Vedkommende normalt edføres; er Djemedet derimod kun at fastne et Vidnes Hufommelse, medens det endnu har det omjurgte Forhold i frist Vinde eller give Syns- eller Skønsmands Lejlighed til at sune en Ting, medens denne endnu bestaar, og Bevisførelsens Djemed derfor maa antages at kunne naas uden Edførelse, bør denne undlades (jfr. § 111).

§ 193.

2det Stykke sifter til §§ 133, 137, 139, 145, 160 og 161. De i 3dje Stykke omhandlede Rapporter angaaende foretagne Efterforskningshandlinger skulle vedlægges Begæring om retslig Forundersøgelse (jfr. § 202, 1ste Stykke), hvorefter det beror paa vedkommende Undersøgeljesdommer, hvornaar og i hvilket Omfang de skulle fremlægges til Retsbogen (jfr. § 202, 2det Stykke).

§ 194.

Paragraffen angaar, saaledes som det fremgaar af Henvisningen til § 33, kun Overanklager-Sager. Om Politisager se § 198, 2det Stykke.

§ 195.

Den Hovedforandring, der indeholdes i nærværende Paragraf sammenlignet med det tidligere Forslags tilsvarende Paragraf, er alt tidligere fremhævet (jfr. ovenfor S. 128). Imidlertid det tidligere Forslag nemlig ubetinget krævede Sagens Overgang til Retten enten gennem Begæring om retslig Forundersøgelse eller gennem Sværkærlighed af Tiltale, saasnart der begæredes Retshandlinger foretagne „med en Mistant“, er der efter nærværende Udloft Intet til Hinder for, at Sagen forbliver paa Efterforskningsstadiet til Trods for saadanne Handlingers Foretagelse, forsaavidt ikke netop Politimesteren selv ønsker retslig Forundersøgelse eller har nødvendig Brug for Rettens Medvirken til en Beslaglæggelse, Konjuring, Anhørdelse eller Fængsling, men paa Grund af Rettens Begæring ikke kan opnaa saadant uden ved samtidig at begære retslig Forundersøgelse.

Svovrigt skal med Hensyn til Paragrafens enkelte Bestemmelser følgende bemærkes: Spørgsmaalet om, til hvilken Ret den i 1ste Stykke omtalte Begæring skal fremsættes, vil være at afgøre efter Reglen i § 50 (jfr. Bemærkningerne til denne ovenfor S. 50). — Naar der i 2det Stykke, 1ste Punktum, tales om, at Lovens Regler isvovrigt kunne være til Hinder for at tage Begæringen til Følge, sigtes der herved til saadanne Regler som f. Eks. Reglerne om inkompetente Vidner (§ 99 in fine), om Grænserne for Vidners eller Syns- og Stønsmands Nødspligt (§ 101, jfr § 124), o. lign. — Bestemmelsen i 2det Stykke, 2det Punktum, udtales i Form af en udtrykkelig Regel en Sætning, som sikkert ogsaa maa have været bestemt til at gælde efter det tidligere Forslag, men som her maatte udledes slutningsvis af Bestemmelserne i de forskellige Kapitel i andet Afsnit; i det tidligere Forslag var der ogsaa forsaavidt mindre Trang til at give Reglen direkte Udtryk, som der jo i dette indeholdtes en Bestemmelse om, at der i Forbindelse med Begæring om Foretagelsen af Retshandlinger med en Mistant altid skulde begæres en under Rettens Ledelse staaende Forundersøgelse. At de paagældende Retshandlinger nødvendigvis maa stilles under Rettens selvstændige Ledelse, er i Virkeligheden kun en simpel Konsekvens af, at man til disse normalt eller ubetinget

kræver Beslutning af Retten (jfr. §§ 133, 145, 155 og 156 samt 166), idet den Vætriggelse for Borgerne, der derved tilstræbes, selvfølgelig ikke vilde naas, hvis Retten var pligtig uden videre at efterkomme Politimesterens Begæring, saasnart det blot var legalt muligt at efterkomme den. Retten maa selvfølgelig ikke blot undersøge, om de almindelige legale Betingelser ere til Stede, men yderligere skøne over, saavel om der foreligger tilstrækkelige Data til at formode, at en Forbrydelse er begaaet, som om Undersøgelsens Fremme virkelig kræver det begærede Skridt. Nødsætningsavis ligger det i den heromhandlede Regel, at Retten ikke er beføjet til at øve et lignende selvstændigt Skøn med Hensyn til en af Politimesteren begæret Anhørdelse af Vidner eller Indtædelse og Anhørdelse af en Siget, men kun kan væge sig ved at efterkomme Begæring om saadant efter Reglen i 2det Stykke, 1ste Punktum. Med Hensyn til retslige Beslutninger og Udmeiselsen af Syns- eller Stønsmand, maa Reglerne i §§ 115 og 116 medføre, at Retten kan væge sig ved at efterkomme en Begæring om saadant Skridt, naar den ikke finder det nødvendigt eller hensigtsmæssigt til Sagens Utløsning, ligesom den selvfølgelig kan væge sig af de i nærværende Paragraf, 2det Stykke, 1ste Punktum, nævnte Grunde. Forsaavidt endelig Politimesteren skulde forlange Rettens Bistand til at faa en Siget indlagt til Observation, maa der efter Indholdet af § 128 tilkomme Retten et frit Skøn over saadan Forholdsregels Betimelighed og Forjovrlighed. — Enhver Rægtelse fra Rettens Side af at efterkomme en af Politimesteren i Henhold til denne Paragraf fremjat Begæring kan af Sidstnævnte gøres til Genstand for Klare i Henhold til § 346.

§ 196.

2det Stykke er saaledes at forstaa, at de i §§ 207—210 givne Regler ere bindende for Undersøgelssdommeren, forsaavidt det overhovedet er faktisk muligt at anvende dem. „Udelukkede ved Forholdets Natur“ ville de være i det Omfang, hvori de forudsætte en Siget, naar en saadan endnu ikke findes i Sagen. Er der derimod en Siget, bestemmes hans Ret til Deltagelse i Retsmoderne saavel som Nødvendigheden af hans Tilstedeværelse ligesom efter Reglerne i §§ 207 og 208, medens Reglen i § 209 maa anvendes saaledes, at Sigtede, hvis Forundersøgelse følger efter, maa kunne forlange Udskrift inden Forundersøgelsens Slutning, ogsaa af de retslige Efterforskningshandlinger, og, hvis Tiltale

rejtes uden retslig Forundersøgelse, maa kunne forlange Udskrift, ja ogsaa Tilfælde er rejst. Rejtes ingen Tilfælde, kan Sigtede forlange Udskrift, naar Sagen maa betragtes som endt (jfr. § 78).

§ 198.

Hvad der skal forstaaes ved „vedkomende Embedsmand“ i 1ste Stykke er nærmere forklaret i 2det Stykke, med Hensyn til hvilket det isørigt blot skal fremhæves, at, hvis Politimesteren ikke har ment, at der burde være Spørgsmaal om at udlade Paatale i Medfør af § 33 og derfor ikke har gjort nogen Indstilling efter § 194, vil Overanlageren, der mulig vil se anderledes paa Sagen, i alt Fald gennem den her foretagne Indberetning om, at retslig Forundersøgelse er begæret af Politimesteren, kunne saa forsaenden Opfordring til at benytte sin Myndighed efter § 33. Den ommeldte Indberetning bør derfor allerede af den Grund fortellig angive Sagens mulige Ejendommeligheder.

§ 199.

At der jævnlig kan være Brug for en saadan „fortsat Ejerforsikning“, som nærværende Paragraf omhandler, behøver ingen nærmere Forklaring. For Reglen i Paragraffens 2det Punktum kan der f. Eks. blive Brug, naar den, mod hvem en Sag er anlagt, uden at han er fængslet, senere findes i Færd med at unddrage sig Forfølgningen ved Flugt under Forhold, der ikke tilføede i Tide at opnaa en Anholdelsesbeslutning af den Ret, ved hvilken Sagen er tingfæstet, eller at stille ham for denne Ret inden Udløbet af 24 Timer.

§ 200.

Naar denne Paragraf i Modsetning til det tidligere Forslags § 226 ikke giver Retten nogen Besøjselse til, uden videre at paalægge Politiets Embeds- eller Bestillingsmænd Væder for de af dem efter Rettens Staa begaaede Myndighedsmisbrug, er Grunden hertil den, at man ikke har fundet det forpaaeligt at undergive Politiets Embeds- eller Bestillingsmænd en saadan summarisk Rettsforfølgning, hvorved de undroges alle de Garantier for, at deres Sag undersøges og overvejes paa behørig Maade, som ellers tilskrives enhver Anden. Hvad der her tiltrænges, er dels, at den Private simpelt og hurtigt kan søge Rettens Beskyttelse mod formentlige Myndighedsmisbrug fra Politiets Side, for at Retten da enten

ved en misbilligende Udtalelse kan standse saadant Misbrug eller foranledige Ansvar gjort gældende paa sædvanlig Maade, dels at der er et Middel til at hindre, at Politiet opretholder foreløbige Politihandlinger udober de i Lovens foreskrevne Friste. Disse to Formaal opnaas ved Paragraffens to første Stykker, uden at nogen Høvedsmællsesret derfor behøver at tilføjes.

Kapitel XX.

Forundersøgelse ved Retten.

§ 201.

At retslig Forundersøgelse som Regel ikke finder Sted i Politistager, kan dog ikke være til Hindrer for, at Politimesteren i et Tilfælde, hvor en Person samtidig er sigtet baade for en Overanlager-Forbrudelse og en Forretelse, der forfølges under Politisag, begærer f. Eks. bestemte Vidner afhørte til Oplysning om sidstnævnte Forretelse i Forbindelse med den i Anledning af fortnævnte Forbrudelse begærede Forundersøgelse. — Det fremgaar af 1ste Stykke modsetningsvis, at Sager angaaende de i § 2 Nr. 2 samt 4—11 ommeldte Forhold kunne gøres til Genstand for retslig Forundersøgelse, dog hvad Nr. 7 og 9 angaar, ikke, naar de foreligge som Tilbehør til en Politisag eller til et Forhold, der, hvis det isørigt bragtes frem, vilde være at behandle som Politisag.

Reglen i 1ste Stykkes sidste Punktum om, at retslig Forundersøgelse dog kan begæres, naar Fængsling finder Sted i Anledning af en under Politisag forfulgt Overtrædelse, jantes ikke i det tidligere Forslag. Man har ment at burde tilføje den under Hensyn til, dels at der indbefattedes mere under denne Forsolgningsmaade efter Udløst end efter nugældende Ret, dels at Aagangen til at anvende Varetægtsfængsel i Anledning af Overtrædelser, for hvilke Straffen staaes at ville overføre simpelt Fængsel, er en Del videre efter nærværende Udløst end efter det tidligere Forslag (jfr. særlig § 167 Nr. 2).

Med Hensyn til Paragraffens Slutningsregel bemærkes, at den Person, mod hvem Forundersøgelsen rettes, allerede i Forvejen kan staa som Sigtet (jfr. Bemærkningen ovenfor S. 43); men at han, forsaavidt dette ikke er Tilfældet, kommer til at staa som Sigtet ved, at Forundersøgelse begæres imod ham.